UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ne filius pro patre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

ſufficeret quod probaret poſſeſſionem, licet non probaret de dominio. Sic dicit gl. no. ſuper verbo, occupate, ſecus ſi maritus, non ipſa poſſideret, vt ſ. dixi.

LEX III.

Cum te poſſeſſiones. Hec eſt bona lex. Qui ſoluit debitum vnum pro alio, nõ cogitur alia ſoluere. h. d. ⁊c.

ALIA LECTVRA.

Cum te poſſeſſiones. Vxor pro marito, mater pro filio, ⁊ maritus pro vxore non tenentur, hoc dicit in princ. Iſta lex ponit vnum alium caſum, quem non dixi, ideo vide eam. ¶ Opponi. glo. ⁊ iſta oppoſitio eſt ſ. l. proxi. melius tamen cadit hic, ⁊ videtur quod maritus teneatur pro vxore, vt l. obſeruare. §. proficiſci. ff. de offic. procon. Solue, vt in l. proxima.

LEX IIII.

* **Cum te ideo ex perſona.** *Qui vni ex creditoris filijs ſatiſfecit, alijs ſatiſfacere non tenetur. hoc dicit, vel ſic. Qui ſoluit vnum debitum pro alio, alia debita ſoluere non cogitur. hoc dicit. ¶ No. quod ea que voluntarie gerimus, non extenduntur vltra quam gerantur. Facit ſupra de nego. geſt. l. tutori. ¶ Oppo. ĩ. ad legem Falcidiam authentic. ſed cum teſtator. Solue, vt in gloſſ.*

AVTHENT.

Comnino. ALIAS, **Sed omnino.** Nota quod repreſalie non ſunt licite, hoc eſt verũ, quando aliter poſſit haberi iuſtitia, vt l. nullus. ſ. de iudeis. ⁊ ibi no. do. Iac. de Bel. diſputauit vnam queſt. de hoc in authẽ. vnde hec ſumitur. Facit de hoc extra de iniur. ⁊ dam. da. c. j. lib. vj. facit ĩ. titu. j. authentic. habita.

ALIA LECTVRA.

Comnino. Hec auth. eſt multum no. illud qđ in hoc titulo dictum eſt in quibuſdam perſonis, generaliter ſtatuitur in omnibus, ⁊ pena imponitur. h. d. Videtur ergo per iſtam authẽ. qđ repreſalie ſint prohibite. ⁊ hoc videtur velle gloſ. licet ciuitates ſeruent contrarium. Ita dicit gl. ⁊ text. videtur dicere. ĩ. tit. j. in authen. habita. ¶ Oppo. quod non puniatur in quadruplo, ſed ſolũ perdat actionem, vt l. extat. ff. quod metus cauſa. Solutio. Hic loquitur quando aliud pro alio exigitur, ibi quãdo a proprio debitore, ſed ſi aliquam rem occupauit, punitur per legem, ſi quis in tantam. infra vnde vi. ¶ Not. ergo quod repreſalie de iure non ſunt licite. eſt verum, quando aliter poſſet haberi iuſtitia, ſed ſi iuſtitia haberi non poſſet, tunc ſunt licite, vt l. nullus. ſ. de Iude. ⁊ ibi not. domi. Iacob. de Bel. diſputauit vnam queſtionem, quam poſuit in authen. vt non fi. pigno. in princ. vnde ſumitur hec authent. Facit. cap. j. extra de iniurijs ⁊ damno dato. in vj. ⁊ in authentica. habita. infra titulo primo.

---

a Ne filius pro patre[a]. &c. Rubr. XIII.

ADDITIO.

a P. PAV. P.[a] ¶ Pro patre. Pro diſpoſitione huius rubrice limita primo, vt per Alex. in l. quamuis. in princ. ff. ſol. mat. Et bene no. Item pro ſingulari limitatione vide Alex. conſil. xxiij. poſt princi. vbi ſingulariter vult quod vbicunque delictum patris non nocet filio. commodum reuerteretur ad patrem, tunc nocet. nunquid autem iſto caſu poſſit pater renuntiare vſumfructum, ⁊ vide Cepol. Cautela lij. Item alium modum faciendi quod filius teneatur pro patre vide cepolam ca. ccxlvj. Item quod domini non teneantur pro debito famuli nec pater pro filio, nec emphyteuta pro delicto ruſtici ſui, vide Iaſ. in l. j. in ij. no. ff. ne quis eum qui. vbi etiam quedam alia. Nũquid autem valeat ſtatutum quo filius teneatur pro patre, ⁊ econtra, ⁊ quid in alio vide Alex. conſil. xlij. de quo etiam ſcripſi in rub. ſ. tit. j. Vide domi. Franc. Cur. conſi. xcij. circa fi. Bar. in l. Stichus. de pec. leg. Bart. in l. iure prouiſum. ⁊ ibi Alexan. de Fabri. lib. xj. Vide Decium in c. ij. de conſtitu. vbi etiam an valeat quo ad imponẽdam penã corporalem. Item quod non valeat ſtatutum quod coloni poſſint venire pro dominis vide Bart. in l. his penis. C. de agri. ⁊ cenſi. Nunquid autem ciues teneantur ſupplere onus deficientium collectarum per aliquem, vide Bald. ⁊ Alex. vbi in additionibus, in l. j. C. de omni agro deſer. lib. x. Item quod vbi lex obligat patrem pro filio, intelligitur ſemper ſi pater facit factum ex quo obligatur. Et idem in alijs perſonis. Vide Domi. Franciſ. conſi. xc. vide So. in l. Modeſtinus in j. no. ff. de exce. Item ſtante ſtatuto quod in criminalibus pater teneatur pro filio ſi filius condemnetur ex contumacia, non tenebitur, vide Bart. conſi. xcvj. Item quod ſtatutum obligans aliũ ex facto alterius ſit odioſum, ⁊ reſtringendum vide Com. conſi. cxl. ij. dubio. Item generaliter an valeat ſtatutum, vel conſuetudo quod vnus teneatur pro alio, ⁊ quam plurima exempla circa hoc vide late Iaſ. in l. de quibus. ff. de legibus Feli. de quo ſcripſi in rub. in ti. precedenti. Item quomodo delictum patris noceat filio, vide Bart. ⁊ quod ibi habes ad eum in l. j. in fi. ff. de interdic. ⁊ releg. Item generaliter quod ex facto alicuius non aliter grauari ſiue in ciuilibus ſiue in criminalibus, vide Iaſ. late. l. ſi quis in fin. §. legis. C. de inoffic. teſtamen. vbi ponit de validitate plurium ſtatutorum, de quibus etiam ſ. Item quod ſtatutum obligãdi alium pro alio ſit contra ius commune, ⁊ naturalem equitatem, ⁊ inquantum poſſit, ſit concordandum cum iure communi, vide not. Ioan. de Ana. conſi. lxxij. ⁊ ibi etiam quod ſunt ſtricte intelligenda. Item in criminalibus, an valeat ſtatutum quod alius pro alio teneatur, vide Felin. in c. ius generale. Item quomodo ſtatutum poſſit inducere quod ſententia lata contra vnum executioni mandetur contra alium, vide Alex. in l. ſepe. de regul. iur. vbi etiam de dictis ſtatutis. Item quomodo valeat ſtatutum quod pater teneatur pro delicto filij vſque ad legitimam, vel vltra, ⁊ quid de pena infamie, vel corporali. vide Soc. late in l. filiusfamilias. in prin. ff. de verb. oblig. per duas chart.

LEX I.

a **Neque ex eius.** [a] Rubrica ſit ſummarium totius tituli, ⁊c.

ADDITIO.

a ¶ Neque ex eius. Fallit iſte tit. ⁊ eius materia in patre qui accepit pecuniam mutuo, ⁊ conſumpſit in alimenta filiorum, ⁊ poſtea filij ex aduentitijs efficiuntur diuites, quia tunc tenentur ſoluere illud debitum pro patre. Dictum fuit no. Bart. in l. his ſolis. ff. de cond. indeb. ⁊ no. Rom. ſingul. ccxiij. incip. pater pauper. ⁊ Cepol. cautel. ccxlxj. Adde Cremenſ. ſing. xxxvij. ⁊ ibi addit.

AVTHENT.

1 ☞ Scholares poſſunt venire, ⁊ ſtare ſecure ad ſtudium.

2 Qualiter probabitur quem veniſſe cauſa ſtudij, ſi in aliquo loco capiatur.

3 Data licentia veniẽdi. ⁊ ſtandi, an videatur data licentia redeũdi.

4 Nuntij ſcholarium habent eandem licentiam, ⁊ ſecuritatem, quam habent ſcholares.

5 Poteſtas loci eſt iudex ſcholarium, ⁊ habent tres iudices.

6 Si a ſententia rectoris appelletur, ad quem appellabitur.

7 Scholaris vſque ad quantum tempus variare poſſit in electione iudicis.

8 Si iudex inuito ſcholari pronuntiat ſe iudicem a tali pronuntiatione appellatur.

10 Scholares, eius nuntij, valiſia, ⁊ equi, non poſſunt capi pro repreſalijs. ⁊ nume. 4.

a **Habita** [a] Nota, † in principio, quod ſcholares
1 poſſũt venire, ⁊ ſtare ſecure ad ſtudia[b].
b Sed qualiter † probabitur quod ipſi veniũt cauſa ſtu-
2 dij ſi in aliquo loco capiantur. Probabitur certe ex coniecturis, vt quia veniebãt cum libris, vel erant ſoliti alias ſtare in ſtudio, vel ex qualitate itineris, vt l. ſi fugitiui. ĩ. de ſer. fug. ⁊ l. nõ
3 omnes. §. a barbaris. de re mili. ¶ † Sed ad vnum aduertẽdum eſt quod iſta lex dicit, quod veniant, ⁊ morentur ſecuri, non dicit aliquid quando recedunt, ⁊ ſic incidit in illam queſtionem, vtrum illi, cui data eſt licentia veniendi, videatur data licentia redeundi dixi
4 plene in l. vtimur. ff. de ſepul. vio. Item not. † quod ea. ſecuritatem habent ipſi, ⁊ eorum nuntij, quod eſt no. ad multa. Eadem ergo ratione non poterit capi, nec nuntius ſuus neque valiſia ſua, ⁊ ſimilia. glo. format hic aliquas. q. in iſta materia, que dic, vt in glo. quia non poſſunt inſiſtere, hic non ſunt alia, ⁊c.

ADDITIONES.

a ¶ Habita. An iſta aut. habeat locum in clericis ſcholaribus, vide Abb. in c. ſi diligenti. de fo. comp. Item cuius ſit electio circa iſtos iudices, ⁊ quid ſi de iure cõmuni quis haberet plures iudices, vide Ro. conſi. ccccxij. in prin. Item no. quod ſi ſtatutum dicat quod ſcholaris non poſſit coram alio pulſari, intelligitur non ſolum in ciuili, ſed etiam in criminali, vide Bar. in l. fin. C. de agen. in reb. lib. xij. Et ibi etiam quod intelligitur dictum ſtatutum donec eſt in ciuitate in qua legit, ratione ſtudij. ſed ſi extra ciuitatẽ delegat, poterit coram ordinario conueniri. Item an rector poſſit exequi ſententiam contra ſcholares etiam in capturam vide Feli. in c. ſignificaſti. in fi. de offic. deleg. Barb. ibidem.

b ALEX. ¶ Studia. Circa hanc materiam vide Ioan. And. in c. ſi diligenti. de foro compet. in fi. ⁊ ibi plene declarat eam, ⁊ dicit ibi quod aliqui ſtudentes in ſtudijs adulterinis, non gaudent priuilegio huius aut. reliqua hic vide per Bal. ⁊ quod no. Bar. in l. ſi. de col. illi. ⁊ vide ad hãc aut. in c. tua. de cleri. nõ reſid. Et ad iſtud ꝙ ſupra dixi ſecundũ Bal. vide eundẽ in proemio Digeſtorũ in §. hoc autẽ, ⁊ ibi etiã Bart. dicit iſtam auth. non ſeruari de conſuet. in criminalib. ſecundum gl. in authen. de manda. prin. §. non permittas.

Ang.ſequitur in l.ſi vacantia.poſt medi.de bo.vacan.⁊ quod not.
Bar.in l.fi.de conſti.prin.⁊ hic per Bal.⁊ iſta authẽ.habet locum
in famulis ſcholarium,ſecundum Bal.in l.ij.C.de epi.⁊ cler.ꝙ no.
in l.ſi plures.de ſacroſan.eccle.⁊ hic per Bal.⁊ glo.⁊ Bar.in l.ij.§.
legatis.ff.de iudic.

ALIA LECTVRA.

HAbita. Hec authen.diuiditur in tres partes,
ſicut tria priuilegia indulget. Primũ
eſt,qđ ſcholares vadant,⁊ moꝛẽtur ſecuri,⁊ ſic non te-
neantur ad ſoluendas gabellas,vel pedagia.Secun-
dum eſt qđ non patiantur iniuriam,⁊ non capiãtur propter repre-
ſalias.Tertium eſt q2 dat eis iudices,⁊ facultatẽ eligendi ſub quo
conueniant.Secũda ibi,hac igitur.Tertia ibi verũtamen.¶Pri-
mo quero quid releuat iſtud priuilegiũ,ꝙ ſcholares vadãt ſecuri,
nonne de iure cõmuni quilibet debet ire ſecurus per loca? Nã ſci-
tis ꝙ graſſatores puniũtur.Reſpon.dicit gl.vadant ſecuri,ꝙ non
teneãtur ſoluere pedagia,alias hec conſtitutio nihil releuaret.ar.
l.ſi quando.de leg.j.Et ita tenent oẽs doc.Dicitur hic, ꝙ vadant
ſecuri ad loca,in quib.literarũ exercentur ſtudia.Vtrũ hoc ſit ve-
rum,ſi vadant ad ciuitates non priuilegiatas? Reſp.ſi quidem lo-
quimur in alijs facultatib.excepto iure ciuili,videtur ꝙ nõ habeãt
priuilegium.Nam ille ſcientie poſſunt in qualibet ciuitate legi' de
iure cõmuni.vt l.ſi duas.§.eſt autem.ff.de excu.tut.Sed leges iſte
non poſſunt legi,niſi in ciuitatib.priuilegiatis,vt in prima conſti.
Digeſtorũ.§.pe.Et ideo qui vadit ad alia ſtudia adulterina, non
habet priuilegia,⁊ hoc verum,tamen quidam dicunt,ꝙ illi conſti-
tutioni eſt derogatũ per conſuetudinẽ. Tertio quero,qñ aliquis
tranſit,ſi dicet ſe ſcholarem,quomodo probabit? Reſp.ex conie-
cturis conſiderata qualitate perſone,⁊ rerum,quas portat in iti-
nere. Ad qđ facit ff.de re mil.l.nõ omnes.§.a barbaris.j.de ſer.fu.
¶Quero.iſtud eſt priuilegiũ eundi,⁊ morandi,ſed de recedẽtib.
nihil dicitur,⁊ ſic ſumus in illa queſtione,ſi datur alicui ſecuritas
eundi,an videat̃ data ſecuritas redeũdi? Et dico ꝙ ſic.ff.de ſepul.
vi.l.vtimur.¶Veniamus ad ſm priuilegiũ,⁊ iſtud priuilegiũ ha-
bet tria capita.¶Primo,quod nullus faciat ſcholaribus iniuriã.
¶Secundo qđ non capiantur pro repreſalijs que conceduntur
ex priuata conſuetudine,qđ no.¶Tertio,quod rectores debent
iudicare quod intelligo quando ex inquiſitione,⁊ officio ſuo,alias
nullum eſſet priuilegium,⁊ ſi non faciant,puniũtur.Venio ad ter-
tium priuilegium,⁊ quero vtrum hoc ſit verũ in qualibet lite etiã
in crimina.Gloſſa dicit qđ ſic,ſed quantum ad criminalem ſchola-
res Boñ. renunciauerunt. Peruſini non,ſed eis non ſeruaretur,
5 clericis exceptis. ¶† Quero, vtrum habeant iudicem Poteſta-
tem ciuitatis.Gloſ.dicit quod ſic,quia de iure communi erat,⁊ ſic
habent tres iudices,poteſtatem,Epiſcopum,⁊ doctorẽ,vt in pro-
emio digeſtorum.§.pe.ſed an rectorem? Reſpond.ſic de iure com-
muni,quia ita ſcholares,ſicut quelibet alia vniuerſitas poſſunt ſi-
bi facere rectorem, vt l.vltima.š.de iuriſd.omn.iudi. Jacob.Butr.
ideo dicit,quod ſi eligeret rectorem,bene audiretur,ſed ſi quemuis
6 alium alibi tradit,non incideret in penam huius legis.¶†Quero
extra glo.a ſententia doctoris,vel rectoris,ad quem appellabitur.
Breuiter appellabitur ad proximum ſuperiorem, vnde ſi doctor,
vel rector eſt ſecularis,appellabitur ad poteſtatem,ſic clericus ad
epiſcopum. Sed in vniuerſitate iſta ⁊ Boñ.doct.ſubſunt rectori,
nec poſſet appellari a rectore ad doctorem, ſed ſi non ſubeſſent re-
7 ctori, tunc appellaretur ad eos. ¶† Sed quero dicitur hic quod
ſcholaris habet poteſtatem eligendi,vſque ad quod tempus? Gl.
dicit, quod vſque ad lit.conteſta.doct.omnes reprehendunt eam,
quia ſi hoc eſſet ſemper variarẽt, quod eſſet abſurdum arg.l.iij.§.j.
ff.de eo quod certo loco.Preterea ſtatim cum acceptauit,eſt que-
ſitum ius alteri, vt l.apud.ff.de opt.leg.pro iſta opi.videtur gl.in l.
ſi conuenerit.ff.de iur.omn.iudi. ¶Quero,vtrum ſcholaris poſſit
priuilegio renũtiare.Dic,vt š.de pact.l.ſi quis.⁊ l.j.ff.ſi quis in ius
8 voc.non ier.¶†Quero,quid ſi iudex inuito ſcholari pronuntiauit
ſe iudicem? Reſpon.appellabitur ab iſta pronuntiatione.Dicit gl.
⁊ bene no.quod ſuper iſtis appellabitur. Ratio,quia habent pre-
iudicium facere in toto.de quo per me in d.l.intra vtile.ff.de mino.
⁊ l.ait pretor.§.permittitur.e.tit.Appellatur enim ab his pronun-
tiationibus quem iudicem eſſe, vel non, vel cognoſcendi,vel non,
9 licet ſit interlocutoria. ¶ † Quero hic dicit,priuetur,an ipſo iure
vel per ſententiam.Gloſſ.dicit per ſententiam,quia dicit priuetur,
que verba referuntur ad iudicẽ, vt dixi in l.extat.ff.quod met.cauſ.
hic non.ſecus ſi diceret,priuatus ſit,vel preteritum apponeretur,
vel dictio mox,vel ſtatim,vt no.š.de iuriſd.omn.iudi.l.in criminali.
⁊ in auth.de inceſt.nup.§.j. ¶Quero a quo iudice priuetur? Re-
ſpond.poſſum hoc petere fieri per officium iudicis a quo,⁊ coram
quo eſt citatus, poſſum etiam hoc petere principaliter per condi-
10 ctionem ex iſta auth. ¶Vltimo not.†quod iſta ſecuritas eundi,⁊
redeundi, datur ſcholaribus nuntijs, ⁊ rebus eorum, ⁊ ſic pro re-
preſalijs,valiſia,⁊ equi capi non poſſunt,⁊c.

An ſeruus ex ſuo facto.&c. Rubr. XIIII.

LEX I.

QVamuis. Seruus ex contractu, vel quaſi
facto in ſeruitute non tenetur fa-
ctus liber,niſi pro libertate promiſit,ex debito vero fa-
ctus liber tenetur extraneo , non domino ſuo, hoc di-
cit lex iſta,⁊c.

ALIA LECTVRA.

1 ☞Seruus factus liber quando teneatur pro contractu facto
per eum in libertate.

QVamuis. Statu liber de eo quod geſſit
factus liber, non tenetur.h.d.
ſpecialiter quantũ ad ſe. ¶Quero, que fuit ratio
dubitandi in hac l.Glo.dicit quia interim videtur
liber,ſed hoc nõ eſt verũ ſimpliciter,niſi ad quedã.
Item poſſet eſſe dubitãdi ratio,q2 exiſtens condi-
tio retrotrahitur,⁊ retro fingitur fuiſſe liber.ar.l.potior.ff.qui po-
tio.in pig.habe.⁊ l.qui balneũ.eo.ti.⁊ de peric.rei vend.l.neceſſario.
§.quod ſi pendente.ſed hoc nõ eſt verũ in relictis conditionalibus
1 factis in teſtamento, vt ff.ad Syllani.l.j.§.ij.Op.gl.|de l.elegan-
§.ſeruus pactionis.ff.de dolo.dicit gl.regula poſita in hoc ti.fa-
in caſibus primo in d.§.ſeruus. Ratio eſt ibi in eo quod dicit
l.promiſſe. vt ſtatim dicam. Secundo fallit.ff.de fideicom.lib.
pure.de liber.leg.l.Aurelius.§.Sticho. Iſtud non eſt verum.
hec lex loquitur quod non tenetur factus liber ciuili abſolutio
ſed naturali tenetur,vt l.ſi id quod.ff.de condi.inde.⁊ l.naturaliter
eod.tit.ſed ille due leges non dicunt quod ſeruus poſſit conueniri,
ſed quod poſſit de peculio retineri,tanquam naturaliter debitum.
Item fallit, quarum rerum actio nõ datur.l.j.§.iiij.ratio ibi patet.
Item fallit j.e.l.promiſſe.Ratio eſt ibi, quia promiſit pro libertate
propria,⁊ confertur in tempus libertatis.⁊ eod.modo loquitur.§.
ſeruus pactionis.š.allegatus. Itẽ fallit ff.de neg.ge.l.eum actum.
⁊ eo.tit.l.at qui natura.§.Sceuola.Certe domini ibi non conueni-
tur ex ante geſto, vt condemnetur, ſed vt deducatur propter con-
nexitatem enim in iudicium de neceſſitate debet deduci,vt ibi no-
tatur.Item fallit ff.depo.l.ſi apud filium,ſed gloſſ.dicit,quod illud
fallere non eſt verum, quia ex poſteriori detentatione conuenitur.
a Item fallit[a] ſecundũ gl.in maleficijs,de quibus dicam in l.vltima.

ADDITIO.

a ¶Item fallit. Adde tu vltra has fallent.gloſ.quod fallit quando
ſeruus tanquam liber contraxit matrimonium , quia id quod re-
cepit ab vxore,tenetur reſtituere,⁊ ad id obligatur.l.ſi ſeruus.ff.de
iure dot.⁊ ibi gloſ.not.⁊ dicit do.Argent.in l.j.ff.ſol.matr.quod
ſpeciale fauore dotis.

LEX II.

CReditoribus. Factus liber non tene-
ex ante geſto, ⁊ maxim
nõ habet peculium.h.d.Differt hec lex a precedent
š.loquitur de ſtatulibero,hic in mero ſeruo.Innuit
hoc quod dicit maxime, idem eſſe ſi peculium eſſet legatũ. Con-
de leg.ij.§.per contrarium.ff.de dot.prelega.Sol.vt in gl.⁊ bene.

LEX III.

PRomiſſe. Promiſſum ex cauſa libertatis
ſeruo, debetur ab eo facto liber
h.d.¶Oppo.ff.de oper.liber.l.vt iuſiurandum.§.j.
liber.cauſ.l.fin.Solu.Hic loquitur in pecunia promiſſa
pro libertate,ibi in operis promiſſis. ¶Op.ff.de dolo.l.⁊ elegan-
ter.§.ſeruus pactionis.Sol.Ibi ſeruus non promiſit:ſed aliũ ſub-
iecit qui promitteret,vnde non tenetur in factum,ſed de dolo.

LEX IIII.

LIcet. Ex delicto commiſſo in alium,factus liber
tenetur, q2 noxa caput ſequitur. Adeu-
dentiam debetis ſcire quod licet per mutationem ſta-
tus quis dicatur eſſe alter homo,hoc eſt verũ in actio-
nibus ciuilibus ex contractu, ſecus in actionibus deſcendentibus
ex delicto, vt ff.de ca.dimi.l.ij.§.pe. ¶Querit gloſſ.quando oritur
hec actio? Dic vt in ea,⁊ bene nota.

LEX V

SI vt allegas. Factus liber, ex ante ge-
non poteſt inquietari
ſona,nec in eo lucratus eſt.Bar.

LEX VI.

SIue ſerui. Seruus ex delicto commiſſo in
dominũ,non tenetur in ſeruitu-
te,vel poſtea, ſecus ſi factus liber deliquerit, hoc dic
¶Op.š.eo.l.licet.Sol.Ibi deliquit in extraneum,quo
caſu ab initio naſcitur actio noxalis cõtra dominũ, que poſtea
directa cõtra ipſum manumiſſum, ſed ſi deliquit in dñm ab initio
nulla naſcitur actio,ideo poſtea nõ tenetur.Opp.ff.ſi quis teſt.